

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐÀO THẾ ĐÔNG

GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TẠI HUYỆN BÌNH GIA, TỈNH LẠNG SƠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐÀO THẾ ĐÔNG

**GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TẠI HUYỆN BÌNH GIA, TỈNH LẠNG SƠN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số ngành: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS ĐINH NGỌC LAN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Học viên xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân học viên. Các kết quả nghiên cứu và các kết luận trong luận văn là trung thực, không sao chép từ bất kỳ một nguồn nào và dưới bất kỳ hình thức nào. Việc tham khảo các nguồn tài liệu (nếu có) đã được thực hiện trích dẫn và ghi nguồn tài liệu tham khảo đúng quy định.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 3 năm 2019

Học viên luận văn

Đào Thế Đông

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình đào tạo thạc sĩ Kinh tế nông nghiệp tại Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên, được sự đồng ý của Trường và sự nhất trí của giảng viên hướng dẫn PGS.TS Đinh Ngọc Lan, tôi đã tiến hành thực hiện luận văn thạc sĩ Kinh tế nông nghiệp với đề tài: ***“Giải pháp xây dựng nông thôn mới tại huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn”***.

Trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ quý báu của các quý thầy cô, các anh chị trong tập thể lớp. Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tôi xin được bày tỏ lời cảm ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, và các thầy cô giáo đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn; đặc biệt là PGS.TS Đinh Ngọc Lan đã hết lòng giúp đỡ, hướng dẫn tận tình, truyền đạt những kinh nghiệm thực tế quý báu và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin cảm ơn UBND huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn; Văn phòng Điều phối xây dựng nông thôn mới huyện Bình Gia; các cơ quan chuyên môn thuộc UBND huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn; UBND các xã: Tân Văn, Hồng Thái, Minh Khai huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn đã cung cấp số liệu và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và hoàn thành luận văn, cảm ơn tất cả các học viên của những cuốn sách, bài viết, công trình nghiên cứu và website hữu ích được đề cập trong danh mục tài liệu tham khảo của luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 3 năm 2019

Học viên luận văn

Đào Thế Đông

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
a. Đối tượng nghiên cứu	3
b. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	3
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1. Cơ sở lý luận về xây dựng nông thôn mới.....	5
1.1.1. Khái niệm nông thôn và nông thôn mới	5
1.1.2. Đặc điểm của nông thôn Việt Nam trong giai đoạn đổi mới.....	6
1.1.3. Vai trò của nông thôn trong phát triển kinh tế xã hội	7
1.2. Cơ sở thực tiễn về xây dựng nông thôn mới	7
1.2.1. Quan điểm của Đảng và Chính phủ về xây dựng nông thôn mới	7
1.2.2. Mục đích, mục tiêu xây dựng nông thôn mới	8
1.2.3. Các bước xây dựng nông thôn mới	11
1.2.4. Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới và các nội dung thực hiện	11
1.2.5. Kinh nghiệm trong xây dựng nông thôn mới	14
1.3. Những công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài	23
1.3.1. Những công trình đã nghiên cứu có liên quan	23
1.3.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến xây dựng nông thôn mới.....	24
1.4. Đánh giá chung.....	25

Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	27
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên	27
2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	28
2.2.3. Những thuận lợi và khó khăn trong xây dựng nông thôn mới ở huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	30
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	32
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp	32
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp.....	32
2.3.3. Phương pháp xử lý và phân tích thông tin.....	32
2.3.4. Phương pháp phân tổ thông kê	33
2.3.5. Phương pháp so sánh	33
2.3.6. Phương pháp thống kê mô tả	33
2.3.7. Phương pháp phân tích SWOT.....	33
2.3.8. Phương pháp chuyên gia	33
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	33
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Thực trạng xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	35
3.1.1. Thực trạng tiến độ triển khai các bước trong xây dựng nông thôn mới.....	35
3.1.2. Thực trạng tiến độ thực hiện bộ tiêu chí và nội dung xây dựng nông thôn mới	37
3.1.3. Sự tham gia của người dân trong quá trình xây dựng nông thôn mới	53
3.2. Đánh giá chung về chương trình xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	57
3.2.1. Kết quả đạt được	57
3.2.2. Những tồn tại, hạn chế.....	59
3.2.3. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế.....	61
3.3. Giải pháp xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Bình Gia giai đoạn 2019 - 2020	63

3.3.1. Quan điểm xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2019-2020	63
3.3.2. Mục tiêu xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2019-2020.....	65
3.3.3. Nội dung và bộ tiêu chí nông thôn mới giai đoạn 2019-2020	66
3.3.4. Cơ sở, quan điểm đề xuất các giải pháp.....	66
3.3.5. Giải pháp xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2019 - 2020	67
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	79
1. Kết luận	79
2. Kiến nghị.....	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	81
PHỤ LỤC	83

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
BCĐ	Ban chỉ đạo
BQL	Ban quản lí
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CSHT	Cơ sở hạ tầng
HTX	Hợp tác xã
KT-XH	Kinh tế xã hội
MTQG	Mục tiêu quốc gia
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NTM	Nông thôn mới
PTNT	Phát triển nông thôn
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân
VHXH	Văn hoá - Xã hội
VSMT	Vệ sinh môi trường
XĐGN	Xóa đói giảm nghèo

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1:	Tình hình sử dụng đất đai trên địa bàn huyện Bình Gia	27
Bảng 2.2:	Tình hình dân số huyện Bình Gia.....	29
Bảng 2.3:	Thu nhập và cơ cấu kinh tế của huyện trong 03 năm.....	30
Bảng 3.1:	Tình hình thực hiện tiêu chí Quy hoạch và thực hiện quy hoạch XDNTM	38
Bảng 3.2:	Tình hình thực hiện tiêu chí giao thông đến 31/12/2018	39
Bảng 3.3:	Tình hình thực hiện tiêu chí thủy lợi đến 31/12/2018.....	40
Bảng 3.4:	Tình hình thực hiện tiêu chí điện nông thôn đến 31/12/2018	41
Bảng 3.5:	Tình hình thực hiện tiêu chí cơ sở vật chất văn hóa đến 31/12/2018	43
Bảng 3.6:	Tình hình thực hiện tiêu chí Thông tin và Truyền thông đến 31/12/2018.....	44
Bảng 3.7:	Tình hình thực hiện tiêu chí nhà ở dân cư đến 31/12/2018.....	45
Bảng 3.8:	Tình hình thực hiện tiêu chí thu nhập và hộ nghèo đến 31/12/2018	46
Bảng 3.9:	Tình hình thực hiện tiêu chí Môi trường và an toàn thực phẩm đến 31/12/2018	50
Bảng 3.10:	Tình hình thực hiện tiêu chí hệ thống tổ chức chính trị đến 31/12/2018	52
Bảng 3.11:	Đặc điểm hộ gia đình tại 3 xã điều tra năm 2018.....	53
Bảng 3.12:	Cơ cấu ngành nghề hộ gia đình năm 2018	53
Bảng 3.13:	Các kênh tiếp cận thông tin của người dân về nông thôn mới.....	54
Bảng 3.14:	Đánh giá của người dân về việc triển khai xây dựng NTM.....	54
Bảng 3.15:	Những công việc người dân tham gia vào xây dựng nông thôn mới	55
Bảng 3.16:	Ý kiến của người dân về chất lượng cơ sở hạ tầng ở địa phương.....	56
Bảng 3.17:	Ý kiến của các hộ về khó khăn trong xây dựng nông thôn mới.....	57
Bảng 3.18:	Kết quả thực hiện bộ tiêu chí nông thôn mới theo nhóm.....	58

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

Họ và tên: Đào Thế Đông

Tên luận văn: *Giải pháp xây dựng nông thôn mới tại huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn*

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số ngành: 8.62.01.15

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đinh Ngọc Lan

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên

1. Mục tiêu nghiên cứu

- Hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn về Chương trình xây dựng nông thôn mới.

- Đánh giá được thực trạng nông thôn tại huyện Bình Gia theo các tiêu chí trong Bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới.

- Tìm ra được các yếu tố thuận lợi, khó khăn, cơ hội, thách thức trong quá trình xây dựng nông thôn mới.

- Phân tích được các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Bình Gia.

- Đề xuất được một số giải pháp nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Bình Gia Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng.

2. Phương pháp thu thập số liệu

+ Thu thập thông tin từ tài liệu đã công bố (Tài liệu thứ cấp)

+ Thu thập thông tin sơ cấp

Chọn 3 xã đại diện về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội và xây dựng mô hình nông thôn mới theo nhóm khá, trung bình và kém làm điểm nghiên cứu, điều tra. Gồm các xã: Tân Văn, Hồng Thái và Minh Khai.

Sử dụng phương pháp điều tra theo bảng hỏi. Chọn hộ điều tra theo phương pháp ngẫu nhiên, phỏng vấn hộ nông dân mỗi xã điều tra tại 3 thôn, tổng số mẫu điều tra là 20 hộ nông dân/xã, tổng số mẫu điều tra/3 xã là 60 hộ

3. Các kết quả chính và kết luận

Xuất phát từ thực trạng tiến độ triển khai chương trình xây dựng NTM trên địa bàn huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn trong thời gian vừa qua còn chậm, chưa đạt so với yêu cầu đề ra và chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế của huyện. Đòi hỏi